

Az Európai Adatvédelmi Biztos

és
a személyes adatok védelme a
Közösség intézményeiben és
szerveiben

*Minden intézményben kezelnek személyes adatokat.
Talán az Önét is...*

www.edps.europa.eu

Contents

Miért fontos az adatvédelem?	2
Ki az Európai Adatvédelmi Biztos?	4
Mi az EDPS feladata?	5
Mik az én jogaim?	7
Mi az adatvédelmi tisztviselők feladata?	9
Hogyan nyújthatok be panaszt az európai adatvédelmi biztoshoz?	11

Miért fontos az adatvédelem?

Az EU hivatalaiban minden nap kezelnek személyes adatokat. A személyzeti felvétel, a személyzet értékelése, egészségügyi adatok gyűjtése orvosi dossziékhoz, a munkaidő-gazdálkodási és a video megfigyelő rendszerek felállítása csak néhány példa a sok közül.

Bár az Önről tárolt személyes információk az esetek többségében törvényes célokat szolgálnak minden további következmény nélkül, az ilyen információk **kockázatot** is rejtene magukban. Ha az információ pontatlan, elavult, vagy nem a megfelelő személy kezébe kerül, Önt komoly kár érheti. Előfordulhat, hogy méltánytalanul nem írnak alá Önnel egy munkaszerződést, összetévesztik valaki mással és nem engedik belépni egy épületbe, megvádolják információ engedély nélküli felfedésével, sőt, még személyazonosság-lopás áldozatává is válhat.

Ennélfogva az EU személyzetének minden tagja érintett, és ismernie kell adatvédelmi **jogait és kötelességeit**. Továbbá a nyilvánosság is érintett lehet, amennyiben személyes adatokat bíz a közösségi intézményekre és szervekre.

Az adatvédelemhez való jog **alapvető jog**, melyet nemcsak a nemzeti, hanem az uniós jogszabályok is védenek. Megjelenik az Európai Unió **Alapjogi Chartájának** 8. cikkében.

Az **adatvédelmi kultúra** előmozdítása az intézményeken és a szerveken belül elősegíti a jó kormányzás javítását. Ezenfelül az adatvédelmi biztosítékoknak az uniós jogszabályokba és szakpolitikákba való integrálása adott esetben ezek sikerének egyik alapvető feltétele.

* Mit jelent a „személyes adat”?

Minden természetes személyre vonatkozó információ személyes adatnak tekinthető, amennyiben a személy azonosított vagy azonosítható.

A személyt vagy közvetlenül neve alapján azonosítják, vagy azonosító jel (pl. hivatkozási szám) vagy a személyazonosságával kapcsolatos konkrét elemek (pl. életkor, állampolgárság, munkakör) kombinációja alapján azonosítható.

Személyes adat lehet név, születési dátum, fénykép, e-mail cím, telefonszám és személyi szám. Egyéb adatok, mint pl. az egészségügyi adatok, az értékeléshez használt információk, az internethasználatra vonatkozó forgalmi adatok szintén személyes adatoknak számítanak.

Ki az Európai Adatvédelmi Biztos?

Az Európai Adatvédelmi Biztos egy független hatóság. Az intézmény tagjai Peter Hustinx és Giovanni Buttarelli. Az Európai Parlament és a Tanács együttes döntése alapján nevezték ki őket Európai Adatvédelmi Biztosnak és Helyettes Biztosnak. 2009 januárjában kezdett hivatali idejük öt évre szól.

Feladatuk az, hogy gondoskodjanak arról, hogy a közösségi intézmények és szervek tiszteletben tartsák a személyes adatok védelmére vonatkozó alapvető jogot.

Peter Hustinx

Európai Adatvédelmi Biztos

Peter Hustinx 2004 januárja óta tölti be az adatvédelmi biztosi pozíciót, hozzájárulva az új felügyeleti hatóság kialakításához és közösségi szintű szerepének kidolgozásához. 2009 januárjában ismét kinevezték egy újabb ötéves hivatali időre.

Európai adatvédelmi biztosi kinevezését megelőzően Peter Hustinx 1991-től a holland adatvédelmi hatóság elnökeként dolgozott. 1996 és 2000 között a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport – a nemzeti adatvédelmi hatóságokból álló uniós tanácsadó szerv – elnöke volt.

Giovanni Buttarelli

Helyettes Biztos

Giovanni Buttarelli 2009 januárjában kezdte meg hivatali idejét helyettes biztosként. Helyettes biztosi kinevezését megelőzően Giovanni Buttarelli 1997-től az olasz adatvédelmi hatóság főtitkáráként dolgozott. 2002 és 2003 között a schengeni közös ellenőrző hatóság elnöke volt, miután korábban e szerv alelnöki pozícióját is betöltötte.

Mi az európai adatvédelmi biztos feladata?

Jó tudni:

Az európai adatvédelmi biztos kizárólag a közösségi intézmények és szervek által kezelt adatokkal kapcsolatban illetékes. **Nem illetékes a nemzeti szintű** kérdésekben, és ennél fogva nem rendelkezik felügyeleti hatáskörrel a nemzeti hatóságok vagy magánvállalatok által feldolgozott személyes adatok terén.

Az európai adatvédelmi biztos általános célja az, hogy biztosítsa, hogy a Közösség intézményei és szervei a személyes adatok kezelése vagy új politikák kialakítása során tiszteletben tartsák a magánélet védelméhez való jogot. Munkájának három fő területe:

1. Felügyelet

- A személyes adatok közösségi intézményekben és szervezetekben folytatott kezelésének ellenőrzése. Az európai adatvédelmi biztos ezt a minden egyes közösségi intézményben és szervben megtalálható adatvédelmi tisztviselőkkel együttműködésben végzi.
- Az azon egyének – így az uniós szervek személyzete – által benyújtott panaszok meghallgatása és kivizsgálása, akiknek személyes adatait az uniós intézmények és szervek kezelik.
- Vizsgálatok és helyszíni ellenőrzések folytatása saját kezdeményezésre vagy panasz alapján.

2. Tanácsadás

- A közösségi intézmények és szervek számára nyújtott tanácsadás a személyes adatok védelmére hatással lévő minden kérdésben. Az európai adatvédelmi biztos a személyes adatok védelmével kapcsolatban véleményeket ad ki a jogalkotási javaslatokról.
- Azon új technológiai fejlemények figyelemmel kísérése, melyek hatással lehetnek az adatvédelemre.
- Beavatkozás az Európai Közösségek Bírósága elé terjesztett ügyekben.

3. Együttműködés

- Együttműködés a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal az összehangolt európai adatvédelem előmozdítása érdekében.
- Együttműködés az olyan nagy méretű adatbázisokkal kapcsolatban létrehozott felügyeleti szervekkel, mint pl. az Eurodac (a menedékjogot kérelmező személyek digitális ujjlenyomatait tároló adatbázis).

Az európai adatvédelmi biztos és a nemzeti adatvédelmi hatóságok közötti különbség

Az európai adatvédelmi biztos a közösségi intézmények és szervek felügyeletében és az ezek számára nyújtott tanácsadásban illetékes.

A tagállamokban a hasonló feladatokat a nemzeti adatvédelmi hatóságok – egyes országokban regionális hatóságok is – látják el. Ezek feladata általában a magánszektor általi adatfeldolgozásra terjed ki.

Az európai adatvédelmi biztos együttműködik a nemzeti hatóságokkal, például a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport keretében, de nincs a nemzeti vagy regionális hatóságok fölé rendelve.

Az európai adatvédelmi biztos konzultatív szerepe

Első megbízatása során az európai adatvédelmi biztos csaknem 50 jogalkotási véleményt adott ki az adatvédelemhez kötődő fontos kérdésekben.

A tárgyalat kérdések között szerepelt az adatvédelemről szóló kerethatározat a rendőrség és az igazságszolgáltatás terén, a hírközlési adatok megőrzéséről szóló irányelv, a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést szabályozó rendelet, az Egyesült Államokkal való adatcsere, a magánéletről és az elektronikus hírközlésről szóló irányelv és a rádiófrekvenciás azonosításról (RFID) szóló közlemény.

Mik az én jogaim?

Jogomban áll-e tudni, hogy egy közösségi intézmény vagy szerv kezel-e velem kapcsolatos adatokat?

Igen. Az **adatkezelő** köteles akár az adatrögzítést megelőzően, akár amint arra sor kerül az alábbi információkat tartalmazó tájékoztatással szolgálni:

- az adatkezelő **személye**;
- a **kezelési** művelet **célja**;
- az adatok **címzettjei**;
- **Önnek** mint a kezelt adatok alanyának a **jogai**.

Jogomban áll-e ellenőrizni az intézmények által kezelt, velem kapcsolatos adatokat?

Igen. Joga van az adatkezelőtől térítésmentesen kérnie az alábbiakat:

- **hozzáférés** a személyes adataihoz és az adatkezelésre vonatkozó bizonyos információkhoz (az adatkezelés célja, az érintett adatok, azon címzettek, akiknek az adatokat felfedik stb.);
- a pontatlan vagy nem teljes személyes adatok **helyesbítése**;
- bizonyos körülmények esetén az adatok **zárolása** vagy **törlése**.

Jogomban áll-e kifogásolni az adataim kezelését?

Jogában áll, hogy – **kényszerítő és jogos érvek** alapján – bármikor kifogásolja az Önnel kapcsolatos adatok kezelését.

Ahhoz is joga van, hogy tájékoztatást kérjen, mielőtt adatait első alkalommal harmadik feleknek felfednék, vagy közvetlen marketing céljára felhasználnák. Jogában áll ellenezni adatainak ilyen jellegű felfedését vagy felhasználását.

Mit tehetek probléma esetén?

- Először is **értesítse** az adatkezelésért felelős **adatkezelőt**, és kérje meg, hogy tegyen lépéseket.
- Amennyiben nem kap választ, vagy elégedetlen a válasszal, **vegye fel a kapcsolatot** az érintett intézmény vagy szerv **adatvédelmi tisztviselőjével** (az adatvédelmi tisztviselők listája megtalálható az európai adatvédelmi biztos weboldalán).
- **Az európai adatvédelmi biztosnál is panaszt tehet**, aki megvizsgálja kérelmét és meghozza a szükséges intézkedéseket (ld.: „Hogyan nyújthatok be panaszt az európai adatvédelmi biztoshoz?”)
- Az európai adatvédelmi biztos határozata ellen fellebbezéssel élhet az Európai Községek Bíróságánál.

Kulcsfogalmak:

Adatkezelés: a személyes adatokon automatikus vagy nem automatikus módon végzett bármely művelet: gyűjtés, rögzítés, tárolás, megváltoztatás, lekérdezés, közlés, zárolás stb.

Adatkezelő: olyan igazgatási szerv (pl. az Európai Bizottság egyik főigazgatósága vagy osztálya) vagy személy, mely meghatározza az intézmény vagy szerv által végzett személyesadat-feldolgozás céljait és módját.

További információ: lásd az **adatvédelemről** szóló, a személyes adatok közösségi intézmények és szervek általi feldolgozásának jogi keretét meghatározó, 45/2001/EK rendeletet (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.).

Mi az adatvédelmi tisztviselők feladata?

Minden közösségi intézménynek és szervnek ki kell neveznie egy adatvédelmi tisztviselőt. Az adatvédelmi tisztviselő felelős, független módon, annak biztosításáért, hogy az adott intézmény/szerv tiszteletben tartsa adatvédelmi kötelezettségeit.

Az adatvédelmi tisztviselő kulcsfontosságú szerepet játszik az adatkezelők és az adatalanyok részére a jogaikról és kötelezettségeikről nyújtott tájékoztatásban, és együttműködik az európai adatvédelmi biztossal az adatvédelmi rendeletnek való megfelelés terén.

Ő nyújtja be az európai adatvédelmi biztosnak az előzetes ellenőrzésre irányuló értesítéseket.

Sok esetben ő jelenti a kapcsolattartó pontot az európai adatvédelmi biztos és az adatkezelő között.

Az adatvédelmi tisztviselő hasznos háttértámogatást nyújthat a panaszok terén, és tájékoztatást ad a rendelet intézmények és ügynökségek általi betartásának helyzetéről.

Az európai adatvédelmi biztos és az adatvédelmi tisztviselők rendszeresen találkoznak vagy kétoldalú találkozókra, vagy az adatvédelmi tisztviselői hálózat üléseinek keretében.

Kulcsfogalmak:

Adatvédelmi kötelezettségek: a személyes adatokat kezelő személyre vagy igazgatási szervre kirótt kötelezettségek. Ezek közé tartoznak az alábbiak: bizonyos információ nyújtása azon személy számára, akire a kezelt adatok vonatkoznak; az őt érintő adatokhoz való hozzáféréseinek és más jogai gyakorlásának elősegítése (ilyenek például a helyesbítés vagy a törlés); valamint annak biztosítása, hogy a megfelelő biztonsági intézkedéseket végrehajtották.

Értesítés: az adatvédelmi tisztviselőnek előzetesen adott értesítés az érintett intézményben vagy szervben folytatott bármely személyesadat-kezelésről. Szintén be kell jelenteni az Európai adatvédelmi biztosnak az olyan kezelési műveleteket, melyek az egyének jogait és szabadságait valószínűleg különösen veszélyeztetik. Ez előzetes ellenőrzésre irányuló értesítésnek minősül.

Előzetes ellenőrzés: az európai adatvédelmi biztos által annak vizsgálata érdekében végzett ellenőrzés, hogy vajon a különleges (pl. az egészségi állapotra vonatkozó) adatok kezelése során tiszteletben tartják-e az adatvédelmi rendeletben meghatározott jogokat és kötelezettségeket. Az európai adatvédelmi biztos által végzett előzetes ellenőrzés vélemény formáját ölti, melyben az érintett intézménynek vagy szervnek a megfelelés biztosítását célzó ajánlásokat tehet.

Adatvédelmi rendelet: a 45/2001/EK rendelet a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről.

Hogyan nyújthatok be panaszt az európai adatvédelmi biztoshoz?

Ki tehet panaszt az európai adatvédelmi biztosnál?

Bárki panaszt tehet az európai adatvédelmi biztosnál, aki úgy gondolja, hogy sérültek a jogai a rá vonatkozó adatok valamely közösségi intézmény vagy szerv általi kezelése során.

A nemzeti hatóságok vagy magánszervek által végzett személyesadat-kezelés kívül esik az európai adatvédelmi biztos hatáskörén. Ezenfelül az európai adatvédelmi biztos nem jár el fellebbezési hatóságként a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal szemben, tehát az azok által hozott határozatokat nem lehet az európai adatvédelmi biztosnál megfellebbezni.

Hogyan lehet panaszt benyújtani?

A panaszt írásban (e-mailen vagy postán) kell benyújtani az alábbi címre:

Európai Adatvédelmi Biztos

Rue Wiertz 60

1047 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

edps@edps.europa.eu

Lényeges, hogy minden vonatkozó információ szerepeljen a panaszban, és hogy a vizsgálathoz szükséges valamennyi dokumentumot csatolják.

Hogyan kezeli az európai adatvédelmi biztos a panaszokat?

Elvben minden panaszt **bizalmasan** kezelnek.

Amennyiben a panasz elfogadhatónak minősül, az európai adatvédelmi biztos – ha szükségesnek találja – **vizsgálatot** folytat.

Az európai adatvédelmi biztos lehetőség szerint **békés megoldásra** törekszik a panaszos és az érintett közösségi intézmény vagy szerv között. Ha ez nem lehetséges, a határozatot megküldik a panaszosnak és az adatkezelésért felelős érintett intézménynek/szervnek.

Az európai adatvédelmi biztos széles **felügyeleti hatáskörrel** rendelkezik, mely az azon személynek nyújtott **tanácsadástól**, akinek adatait kezelik, az érintett intézmény **figyelmeztetésén vagy megrovásán** át az adatkezelés **megtiltásáig** vagy az ügynek az **Európai Közösségek Bírósága** elé utalásáig terjed.

www.edps.europa.eu

Photo credits:

European Communities, page 4;
image100 Ltd., page 7;
iStockphoto, page 10;
Jupiterimages Corporation, page 3

Bővebb tájékoztatást az Európai
Unióról az interneten talál
(<http://europa.eu>).

Katalógusinformáció a kiadvány
végén található.

Luxembourg: Az Európai Unió
Kiadóhivatala, 2009

ISBN: 978-92-95073-42-5
doi: 10.2804/30852

© Európai Közösségek, 2009

A sokszorosítás a forrás
megnevezésével engedélyezett.

Printed in Germany

KLÓRMENTES FEHÉR PAPIRRA NYOMTATVA

Kiadóhivatal

